

Conferință

Lansare Studii de Strategie și Politici – SPOS 2011

(Casa Uniunii Europene)

– SINTEZĂ –

Institutul European din România (IER) a lansat în data de **2 aprilie 2012**, la sediul Reprezentanței Comisiei Europene în București, seria de **Studii de strategie și politici (SPOS) 2011**. Evenimentul s-a bucurat de prezența domnului **Leonard Orban**, Ministrul Afacerilor Europene, fost Comisar European pentru Multilingvism, a domnului **Niculae Idu**, Șeful Reprezentanței Comisiei Europene în România, a doamnei **Gabriela Drăgan**, Director General al IER și a domnului **Florin Pogonaru**, Președintele Consiliului de Administrație al IER și Președinte al Asociației Oamenilor de Afaceri din România (AOAR). De asemenea, la eveniment au participat **autorii studiilor** realizate în cadrul proiectului SPOS 2011. Evenimentul a fost organizat cu sprijinul Reprezentanței Comisiei Europene în România.

Conferința a fost deschisă de către domnul **Niculae Idu**, care a salutat inițiativa IER de a demara o nouă serie de Studii de strategie și politici. Acesta a subliniat faptul că, din punct de vedere economic și politic, ne aflăm într-o perioadă problematică, însă Uniunea Europeană se ocupă activ de găsirea unor soluții nu doar pe termen scurt și mediu, ci și pe termen lung, așa cum se prezintă Strategia Europa 2020. Șeful Reprezentanței Comisiei Europene în România a punctat că, în cadrul dezbaterii publice legată de problemele europene, poziția României este echivalentă celei adoptate de Consiliul European și pe această cale a apreciat activitatea Guvernului României ca fiind constructivă și activă în cadrul UE pentru găsirea modalităților de soluționare a crizei economice financiare.

Doamna **Gabriela Drăgan** a remarcat că Studiile de strategie și politici (SPOS) sunt diferite de altele existente pe piață deoarece tratează subiecte în funcție de nevoile identificate la nivelul societății și sunt realizate împreună cu instituțiile beneficiare de către echipe de cercetători din țară, dar și din afară, echipe interdisciplinare, menite a asigura o privire echilibrată asupra problemelor abordate. Totodată doamna Drăgan a evidențiat importanța dezbaterii în amănunt a acestor studii, toate aflate sub dominanta crizei economice, anunțând un program al viitoarelor evenimente ce se vor desfășura pe parcursul lunilor aprilie și mai, în scopul aprofundării rezultatelor de cercetare cuprinse în studiile SPOS 2011. Cu acest prilej au fost anunțate și temele de cercetare ce vor face obiectul Proiectului de Studii de strategie și politici (SPOS) 2012: politica migrației, coordonarea afacerilor europene, problematica taxei pe tranzacții financiare și evoluția exporturilor românești.

În cadrul intervenției sale, domnul Ministru **Leonard Orban** a felicitat IER pentru consecvența demersului studiilor SPOS, aflate acum la a șasea ediție. A remarcat o penurie la nivelul resurselor din domeniul economic care să fundamenteze deciziile afacerilor europene, subliniind rolul important pe care îl are IER prin contribuțiile sale. Domnul Orban a lărgit orizontul discuției făcând referire la Pactul Euro Plus și Tratatul Fiscal, ambele semnate de România, afirmând că statele care decid să rămână în afara lor vor suferi o pierdere pe de o parte și o deconectare de la deciziile europene pe de alta. Vorbitorul a mai făcut referire la studiul privind pensiile suplimentare/private și impactul îmbătrânirii populației, afirmând că este binevenit mai ales în contextul în care, potrivit Eurostat, în Uniunea Europeană se va generaliza tendința ieșirii la pensie la 67 de ani în condițiile în care costurile cu pensionarii vor crește cu 30% până în 2060. Domnul Orban a subliniat nevoia de studii și dezbateri pentru a putea găsi cele mai bune soluții care să reflecte interesele României. Nevoia de a aborda politicile europene în corelare, ca părți ale aceluiași sistem, a fost de asemenea un punct important al discursului domnului Orban, în acest context atrăgând atenția asupra faptului că o eventuală majorare a bugetului PAC ar duce la o diminuare a bugetului politicii de coeziune. Totodată domnul Ministru a evidențiat faptul că ar fi benefic ca printre temele ce vor fi abordate în viitoarele studii să se regăsească și o evaluare a cadrului instituțional

contemporan, la câțiva ani după Tratatul de la Lisabona pentru a determina în ce măsură instituțiile create prin acest Tratat funcționează eficient sau nu.

Domnul **Florin Pogonaru** a afirmat că, în societatea românească și cea de business, lipsește o bază de discuție riguroasă pentru stabilirea unor poziții, iar studiile SPOS reprezintă un produs de forță prin care IER s-a făcut remarcat în ameliorarea acestei deficiențe. A atras atenția că mediul de afaceri românesc a fost grav afectat de măsuri de austeritate precum mărirea TVA și a contribuțiilor la asigurările sociale, iar 2012 fiind un an electoral, la capitolul măsuri de relaxare, accentul se pune doar pe discuții despre majorări salariale. Președintele Asociației Oamenilor de Afaceri din România a subliniat faptul că mediul de afaceri are nevoie de o bază intelectuală, documentată oferită prin studiile IER și a exprimat angajamentul său de a dezvolta, printr-un parteneriat cu IER, noi studii pe teme de interes pentru business, menite să sprijine rezolvarea problemelor existente în mediul de afaceri din România.

În cadrul secțiunii de prezentări, dedicată studiilor: *Adoptarea Pactului Euro Plus: implicații asupra politicii fiscale a României; Semestrul European și asigurarea unei creșteri economice sustenabile prin însănătoșirea finanțelor publice. Lecții pentru România din perspectiva sustenabilității finanțelor publice; Analiza evoluțiilor politicilor sociale în UE în ultimii trei ani: pensii suplimentare/private și impactul îmbătrânirii populației și Reforma Politicii Agricole Comune în contextul perspectivei bugetare post-2013*, au luat cuvântul: domnul **Laurian Lungu**, managing partner al Macroanalitica; domnul **Moisă Altăr**, prof.univ.dr. al Academiei de Studii Economice din București; doamna **Valentina Vasile**, Director a.i., Institutul de Economie Națională; doamna **Cecilia Alexandri**, Cercetător, Institutul de Economie Agrară, precum și dra. **Agnes Nicolescu**, Sef a.i., Biroul Studii și Analize, Institutul European din România, în calitate de moderator al sesiunii.

Domnul **Laurian Lungu**, managing partner la Macroanalitica și membru al echipei de cercetare din cadrul studiului **Adoptarea Pactului Euro Plus: implicații asupra politicii fiscale a României** a afirmat că, deși avem o uniune monetară, nu există o contraparte pe partea fiscală așa cum se întâmplă în Statele Unite, iar criza economică din 2008 a evidențiat absența mecanismelor și instituțiilor care să răspundă provocărilor recesiunii. Intervenția domnului **Daniel Dăianu**, Profesor dr. SNSPA, fost Ministru de finanțe, coordonator al acestui studiu, a semnalat faptul că ar fi un real pericol pentru țara noastră să gândească un nivel al datoriei publice mai mare de 40%, chiar dacă limita impusă de Uniunea Europeană este de 60%. Referindu-se la Tratatul Fiscal European și la Pactul Euro Plus, domnul Dăianu le-a asemuit cu o „cămașă de forță” ce ar restrânge semnificativ spațiul de politică necesar, subliniind impactul negativ al intrării României sub incidența Tratatului de la 1 ianuarie 2013. Ar fi utilă încercarea de a spori încasările fiscale, de a ameliora eficiența cheltuirii banilor publici. În ceea ce privește sistemul public de pensii, domnul **Dăianu** evidențiază că acesta este nesustenabil din cauza datoriei publice și a diferențelor existente între țările care importă forță de muncă și cele care o exportă, România aflându-se printre cele cu un export masiv al forței de muncă. Statisticile care indică un raport actual angajat - pensionar de 1 angajat la 1.25 pensionari, au fost numite înșelătoare, iar soluția enunțată în final constă în realizarea sustenabilității la nivelul unui buget consolidat.

Domnul **Moisă Altăr**, prof.univ.dr. al Academiei de Studii Economice din București și coordonatorul studiului **Semestrul European și asigurarea unei creșteri economice sustenabile prin însănătoșirea finanțelor publice. Lecții pentru România din perspectiva sustenabilității finanțelor publice**, a evidențiat în prezentarea sa importanța realizării unei stabilități financiare în cadrul Uniunii Europene, în plus față de stabilitatea prețurilor. Prezentarea a privit și semnificația guvernantei economice, caracterul artificial și problematic al Zonei Euro, dar și evaluarea problematică a conduitei politice fiscale în România. Domnul Altăr a subliniat că orice măsură luată la nivel național afectează întregul sistem al UE. Principalele provocări la adresa finanțelor publice în România sunt încasările bugetare foarte scăzute, impactul negativ pe termen lung al procesului de îmbătrânire a populației, structura nesustenabilă a cheltuielilor bugetare și o eficiență scăzută a cheltuirii banilor publici. Guvernanta economică este favorabilă cât timp există un cadru general și se tine seama de specificul fiecărei țări. Pentru cele două obiective principale vizate, creșterea economică sustenabilă și asigurarea competitivității, se propun ca soluții investirea în capitalul fizic și în sectorul de cercetare-dezvoltare.

Doamna **Valentina Vasile**, Director a.i., Institutul de Economie Națională și coordonator al studiului **Analiza evoluțiilor politicilor sociale în UE în ultimii trei ani: pensii suplimentare/private și impactul îmbătrânirii populației** a oferit prin prezentarea sa o viziune sistemică asupra sistemului actual de pensii din România, în condițiile procesului de îmbătrânire demografică, crizei economice, mobilității forței de muncă, dezvoltării unui model comportamental contributiv în sfera asigurărilor sociale și, nu în ultimul rând, al ocupării informale. Dacă privim situația pe termen lung, un sistem de pensii diversificat reprezintă cea mai bună politică, chiar dacă nu este și cea mai realistă perspectivă. Sistemul de pensii actual în România este neperformant, atât pentru generațiile în plată, cât și pentru viitorii pensionari ce astăzi sunt contribuitori. Sunt propuse două variante prin care se poate înfăptui reforma sistemului de pensii în țara noastră : una "soft" sau "de continuitate" prin care se adoptă un set de măsuri de ajustare, care să eficientizeze sistemul și alta "radicală" sau "de schimbări inovative, consistente și imediate", care să construiască o cultură sănătoasă a economisirii, ambele având ca scop final asigurarea unei bătrâneți decente.

Doamna **Cecilia Alexandri**, Cercetător în cadrul Institutului de Economie Agrară și membru al echipei de cercetare din cadrul studiului **Reforma Politicii Agricole Comune în contextul perspectivei bugetare post-2013** a atras atenția asupra importanței acestei politici în cadrul Uniunii Europene, fiind de altfel unul dintre sectoarele cele mai bine subvenționate în configurația economică a Uniunii. Se pot identifica două tipuri de state membre și anume, statele cu o agricultură competitivă (cu ferme mari și eficiente, forța de muncă redusă ocupată în agricultură) care se situează pe poziții liberale și statele mai puțin dezvoltate (cu ferme mici și numeroase, cu o populație importantă ocupată în agricultură), care doresc menținerea unei politici agricole care să subvenționeze într-o formă sau alta fermele, pentru a putea face față concurenței, cum este cazul României. Prin această reformă se dorește o distribuție a plăților directe într-un mod mai "echitabil" între statele membre. Au fost aduse în discuție, de asemenea, dificultatea pusă de subvenționarea acordată pe criteriu istoric (o veritabilă problemă pentru statele-membre noi), dar și complexitatea sistemului de plăți directe în agricultură (plăți voluntare și plăți obligatorii).

În încheierea conferinței a luat cuvântul dra. **Agnes Nicolescu**, Șef a.i., Biroul Studii și Analize din cadrul IER, care a mulțumit coordonatorilor și autorilor pentru implicarea lor în realizarea celor patru studii și a punctat ideile cele mai importante evocate în prezentările acestora, reamintind în final dezbaterile privind fiecare studiu în parte, ce vor avea loc în perioada următoare.

Sinteză realizată de
Oana Mocanu – expert SCOM
Andreea Mihaela Ichim, Alexandra Irod – stagieri SCOM

